

Ένα αυτοβιογραφικό κείμενο της Ελένης Ρέτση

Σήμερα δημοσιεύουμε το τελευταίο μέρος του αυτοβιογραφικού κειμένου της Ελένης Ρέτση που αφορά στην περίοδο 1977-1982. Πρόκειται για ένα προσωπικό κείμενο, που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον γιατί καταγράφει πτυχές της ελληνικής μεταναστευτικής εμπειρίας στην Αυστραλία. Η ιστορία των Ελλήνων της Αυστραλίας είναι το σύνολο αυτών των άλλοτε καταγεγραμμένων και άλλοτε φυλαγμένων στη μνήμη υποκειμενικών ιστοριών. Η διάσωση αυτής της ιστορίας είναι από τους βασικούς στόχους της εφημερίδας «ο Κόσμος» τα τελευταία χρόνια.

Γ.Δ.

«ΝΑ ΜΗΝ ΕΠΑΝΑΛΗΦΘΕΙ ΠΟΤΕ ΞΑΝΑ»

Ελένη Ρέτση: Τα Κατά Αυστραλία Πάθη Μου

Μέρος ΣΤ' τελευταίο

Ασκληπιός και Ιπποκράτης

Τέσσερα χρόνια αργότερα, το 1981, μίλησα με μια Αυστραλή εκπαιδευτικό για τους πόνους στη μέση μου.

- Ξέρω μια πολύ καλή παθολόγο που μπορεί να σε στείλει σε ορθοπεδικό που εγχείρησε μια φίλη μου στη μέση της και αισθάνεται πολύ καλύτερα.

- Μου δίνεις το τηλέφωνό της;

- Ευχαρίστως.

Είδα την παθολόγο Dr. C. B. μια βδομάδα αργότερα. Με άκουσε με συμπάθεια. Με έστειλε για ακτίνες. Έγραψε συστατική επιστολή και μου είπε να κλείσω ραντεβού για να δω τον Ορθοπεδικό.

Όταν πήγα στον Ορθοπεδικό Dr. A.S. τού εξήγησα ότι υπέφερα από φοβερούς πόνους στη μέση και ότι όλα ξεκίνησαν από βάρος που σήκωσα στο εργοστάσιο που εργαζόμουν.

- Έχεις κάνει μήνυση, κυρία Ρέτση;

- Ναι γιατρέ και η υπόθεση έκλεισε με αποζημίωση \$10.000. Του εξήγησα ότι είχα κάνει μυελόγραμμα και ότι ο δικηγόρος μου με πίεσε να γίνει εξωδικαστική συμφωνία με το προαναφερόμενο ποσό.

- Κυρία Ρέτση μπορώ να σε εγχειρήσω... Έχεις 80% πιθανότητες να αισθανθείς καλύτερα, 70% να μείνεις όπως είσαι και ένα 5% να χειροτερέψεις.

- Εντάξει γιατρέ, συμφωνώ να με εγχειρήσεις.

- Θα κάνω ό,τι καλύτερο μπορώ κυρία Ρέτση να σταματήσουν οι πόνοι σου. Συνεννοήθηκε με τη Γραμματέα του και μου έκλεισαν ραντεβού στο νοσοκομείο. Τρεις μήνες αργότερα με εγχείρησε. Μου έκανε πεταλεκτομή και σπονδυλοδεσία, δηλαδή έκοψε οστά από τους δύο γοφούς μου και αντικατέστησε τους τέσσερις κατεστραμμένους δίσκους χαμηλά στη μέση μου. Η εγχείρηση κράτησε πέντε ώρες. Έμεινα στο κρεβάτι, ακίνητη, για τρεις εβδομάδες. Την τέταρτη εβδομάδα έκανα συνεχόμενες εξετάσεις και φυσιοθεραπείες με βάση τις οδηγίες που είχε δώσει ο Ορθοπεδικός που με χειρούργησε. Βήμα-βήμα οι νοσοκόμες με βοηθούσαν να περπατώ και να κάνω καθημερινές ασκήσεις. Το βράδυ φορούσα ειδικά ζώνη από σκληρή πλαστική ύλη. Την ζώνη τη φορούσα για έξι μήνες, μέρα και νύχτα. Καθώς περνούσαν οι μέρες αισθανόμουν ότι καλύτερα και ακολουθούσα πιστά τις οδηγίες του γιατρού. Να μη σηκώνω βάρη, να μη σκύβω, να μην κάνω απότομες κινήσεις και να ξεκουράζομαι όσο το δυνατό περισσότερο. Αυτοί οι δύο γιατροί, η παθολόγος και ο ορθοπεδικός ήταν η σωτηρία μου. Αυτοί οι δύο υπέροχοι γιατροί μου έσωσαν τη ζωή. Εν τω μεταξύ, πήγα και είδα έναν άλλο δικηγόρο, Ελληνο-Αυστραλό. Του εξήγησα πως είχε η κατάσταση και μου υποσχέθηκε ότι θα προσπαθούσε να ξαναανοίξει την υπόθεσή μου.

- Έχεις δικαίωμα να κάνεις έφεση, μου εξήγησε, αλλά θα χρειαστώ την αναφορά του γιατρού που σε χειρούργησε. Πρέπει να παρουσιάσω την αναφορά αυτή στο δικαστήριο. Αισθάνθηκα άσχημα. Δεν ήθελα να νομίζει ο γιατρός μου ότι είμαι ακάριστο. Του είχα πει ότι η υπόθεση είχε κλείσει...

- Η δικαστική υπόθεση είναι δικό σου θέμα. Πρέπει να δικαιωθείς, μου εξήγησε ο δικηγόρος. Μου έδωσε ένα γράμμα να δώσω στο γιατρό. Του το έδωσα και δεν έφερε αντίρρηση. Στο δικαστήριο πήγαμε τελικά το Μάιο του 1985. Ο δικηγόρος μου είχε γεράσει πλέον και την υπόθεση ανέλαβε ο γιος του. Μαζί του ήταν ένας Barrister, ο δι-

κηγόρος του Printers Union, ο νευροχειρουργός που είχα κάνει το μυελόγραμμα και ο Ορθοπεδικός που με είχε εγχειρήσει. Η δίκη κράτησε δύο μέρες. Δυστυχώς χωρίς αποτέλεσμα. Όλο αυτό το θέατρο του παραλόγου стоίχισε \$17.000 στο Κράτος. Δε σταμάτησα όμως να αγωνίζομαι για το δίκιο μου. Δεν μπορούσα να καταλάβω τί είχαν κάνει και γιατί δεν άνοιξε και πάλι η υπόθεσή μου αφού υπήρχαν καινούρια στοιχεία από το γιατρό που με είχε εγχειρήσει. Είχα καλύτερευσει αλλά δεν ήμουν εκατό τοις εκατό καλά να επιστρέψω στη δουλειά. Δυσκολευόμουν να βρω έστω και μερική απασχόληση γιατί γνώριζα μόνο να μιλάω την αγγλική γλώσσα αλλά όχι να γράφω και να διαβάζω. Επίσης μου ζητούσαν συστατική επιστολή από την τελευταία εργασία μου και φυσικά δεν είχα.. Δεν ήθελα αναφέρω και το πρόβλημά μου - ότι δηλαδή ήμουν τραυματισμένη - γιατί σίγουρα δεν θα με προσλάμβαναν. Πήγα σε κυβερνητικό δικηγόρο ο οποίος έψαξε την υπόθεση και μου είπε, ότι το πιστοποιητικό που έλαβε από τον νευροχειρουργό που είχα κάνει το μυελόγραμμα το 1989 έδειξε ότι η πάθησή μου ήταν γενετική και την έχουν όλοι οι λαοί της Ευρώπης. Έτσι δεν μπόρεσε ούτε και αυτός ο δικηγόρος να πάει την υπόθεση σε ανώτερο δικαστήριο όπως υπολόγιζε. Με συμβούλεψε όμως να πάω στο Δικαστήριο επί της Μακκούρου στρήτ. Εκεί βρήκα την αναφορά του πρώτου νευροχειρουργού, η διάγνωση του οποίου ήταν η ίδια με αυτή του γιατρού που με εγχείρησε τέσσερα χρόνια αργότερα. Τότε έμαθα όλη την αλήθεια. Οι δικηγόροι μου είχαν πει στο δικαστήριο ότι μου είχαν δείξει την αναφορά και υπέγραψα τη συμφωνία εν γνώση μου. Όλα αυτά γιατί ήθελαν να κλείσουν την υπόθεση άρον-άρον λόγω του σκανδάλου που είχε ξεσπάσει με τις συντάξεις και το social security. Πλήρωσα εγώ τις σκευωρίες ορισμένων γιατρών και νομικών τσαρλατάνων που έκαναν κατάχρηση της εξουσίας και καταπάτησαν τον όρκο τους. Μαζί με το δράμα το δικό μου υπέφεραν και τα παιδιά μου γιατί αναγκάστηκαν να σταματήσουν από το απογευματινό ελληνικό σχολείο για να με προσέχουν και να κάνουν τις δουλειές του σπιτιού. Επίσης, τα έπαιρνα μαζί μου για να μου μεταφράζουν ιατρικές και νομικές διαδικασίες.

Με το πέρασμα του χρόνου καλύτερα, τα παιδιά μου μεγάλωναν και η ζωή κυλούσε ήρεμα. Έπαιρνα δουλειά στο σπίτι και δούλευα στη ραπομπχανή φορώντας έξι μήνες το καλούπι που είχε παραγγείλει ο ορθοπεδικός γιατρός και βοηθούσε στην εγχειρισμένη μέση μου.

Το μόνο που ζητούσα ήταν δικαίωση. Ζούσα στην Αυστραλία 23 χρόνια και είχα πάρει την αυστραλιανή υπηκοότητα. Ήμουν Αυστραλή πολίτης και είχα τα ίδια δικαιώματα με τους Αγγλοσάξονες πολίτες της. Δεν ζητώ τίποτα από την υπόθεση. Αλλά πρέπει η Αυστραλιανή κυβέρνηση να υποχρεώνει τους γιατρούς να δίνουν γραπτές αναφορές σε αντίτυπα σε τραυματισμένους πολίτες. Το ίδιο να ισχύει και για τους δικηγόρους τους, ώστε να υπάρχει δικαίωση και σωστή αντιμετώπιση, γιατί δυστυχώς, ορισμένοι νομικοί πληρώνονται από τις ασφάλειες με αποτέλεσμα να αδικούν τους πελάτες τους αν αυτό τους συμφέρει περισσότερο προσωπικά! Αυτό δηλαδή που συνέβη στην περίπτωση τη δική μου που Αγγλικά λέγεται «corruption» δηλαδή διαφθορά.

Το σκάνδαλο των συντάξεων που ξέσπασε τη δεκαετία 1977-1989 κατέστρεψε τη δική μου ζωή. Θυμάμαι, οι κακές γλώσσες εκείνα τα χρόνια μιλούσαν για Ελληνο-Αυστραλούς κολπαδόρους που έπαιρναν αποζημιώσεις από τις ασφάλειες και αγόραζαν περιουσιακά στοιχεία

και προίκες στα παιδιά και στα εγγόνια τους. Οι ίδιοι έφευγαν στην Ελλάδα και έκαναν τους νεόπλουτους...

Οι πραγματικά τραυματισμένοι πλήρωσαν το τίμημα γιατί απλούστατα στερούνταν ταλέντου ηθοποιίας. Έζησαν διασυρμένοι, καταφρονημένοι, αμαυρωμένοι, να τους δείχνουν με το δάχτυλο και να τους κολλάνε την ετικέτα του κατεργάρη γουόγκ και απατεώνα.

Εγώ προσωπικά, αν τα παιδιά μου τότε ήταν παντρεμένα, θα είχα αυτοκτονήσει. Οι πόνοι ήταν συνεχείς και αφόρητοι και δυστυχώς είχα να αντιμετωπίσω ταπεινώσεις και άκαρπες θεραπείες.

Υπήρξαν όμως και μερικοί ομογενείς που δικαιώθηκαν γιατί απλούστατα οι γιατροί και δικηγόροι τους φέρθηκαν με ειλικρίνεια και αποζημιώθηκαν και δεν ήταν αναγκασμένοι να εργάζονται με πόνους και με κάποιο βαθμό αναπηρίας εφόρου ζωής όπως εγώ που εργαζόμουν χρόνια στο σπίτι, στις ραπομπχανές, φορώντας κάθε μέρα το πλαστικό καλούπι στην μέση μου για να βοηθώ στα οικογενειακά μας έξοδα μέχρι να τελειώσουν τα παιδιά μου τις σπουδές τους και να τα αποκαταστήσουμε...

Κι εδώ τίθεται το ερώτημα: γιατί οι εργοδότες μας, κρατούσαν χρήματα για ασφάλιστρα αφού δεν ήταν διατεθειμένοι να αποζημιώσουν τα θύματα των επιχειρήσεών τους; Τρανή απόδειξη η αδικία που έκαναν εις βάρος μου. Αισθάνομαι μεγάλη ευγνωμοσύνη σε αυτούς τους δύο γιατρούς, την παθολόγο και τον ορθοπεδικό. Με θεράπευσαν και μπόρεσα να δω τη ζωή με αισιοδοξία. Είδα και πάλι την λάμψη του ήλιου. Κυρίως, ήμουν μανά στα παιδιά μου που τόσο πολύ ταλαιπωρήθηκαν με την δική μου προσωπική οδύσσεια.

Τα χρόνια πέρασαν, είμαι πλέον γιαγιά. Αποφάσισα να δημοσιεύσω την αυτοβιογραφία μου τώρα που η πνευματική ενασχόληση στεγνώνει τα δάκρυά μου και επουλώνει τις πληγές μου. Το 1989, μετά από τριάντα ολόκληρα χρόνια, πήγα με την κόρη μου Βαρβάρα - που βρισκόταν στις Πανεπιστημιακές της διακοπές - στην Ελλάδα. Μέσα στο αεροπλάνο έγραψα κάποιους στίχους εκφράζοντας την νοσταλγία μου για την γενέτειρά μου, και τις ταλαιπωρίες μου στην θετή μου πατρίδα και γενέτειρα των παιδιών μου, την Αυστραλία.

Το διάβασαν ορισμένοι Ελλαδίτες και Ελληνο-Αυστραλοί όταν επιστρέψαμε στην Αυστραλία και εξέφρασαν θετικές απόψεις. Έκτοτε ανακάλυψα το έμφυτο ταλέντο και την πνευματική διαύγεια και συνέχισα να γράφω ποίηση, σεναρία, θεατρικά έργα, και σχεδόν όλων των ειδών συγγραφικά έργα. Επίσης ασχολήθηκα και με τα εικαστικά. Με την Τέχνη ασχολούμαι μέχρι σήμερα. Έχω ήδη εκδώσει δύο βιβλία, και υπάρχει και ένα τρίτο που είναι υπό έκδοση. Προς το παρόν γράφω την αυτοβιογραφία μου στην οποία θα συμπεριληφθεί και η παρούσα αναφορά της οδύσσειάς μου στην Αυστραλία.

Αγαπώ τον άνθρωπο περισσότερο από τα υλικά αγαθά. Μου αρέσει η φύση, η μουσική, το κολύμπι και η κηπουρική. Μου αρέσει να δημιουργώ έργα τέχνης, να τα μοιράζομαι με φιλότεχνους και να μη νιώθω μοναξιά. Έτσι γαλπνεί η ψυχή μου και σβήνουν οι ρυτίδες του πόνου και αυτές που φυσικά συνέπεια αφήνει το πέρασμα του χρόνου.

Αποφάσισα να προβώ σε αυτή την κατάσταση ψυχής γιατί δεν θέλω κανέναν άνθρωπο να βιώσει ανάλογες αδικίες και περιπέτειες σαν τις δικές μου. Ο χρόνος δεν γυρίζει πίσω... Το παρόν όμως και το μέλλον μπορεί και πρέπει να αποκαταστήσει τις αδικίες άλλων.

Ευχαριστώ που διαβάσατε τα «Κατά Αυστραλία Πάθη μου»

Ελένη Ρέτση - E:helen.retsis@bigpond.com